

वेळ: ३ तास

(मराठी रूपांतर)

गुण: १००

- सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २) प्रत्येक प्रश्नाला २० गुण आहेत.
 ३) साधा कॅलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.
 ४) विनंतीवरून आलेखपत्र देण्यात येतील.
 ५) आलेखपत्र उत्तरपत्रिकेत बांधावे.

- प्रश्न १) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 अ) सामाजिक शास्त्रातील संशोधनाचे महत्व स्पष्ट करा.
 ब) संशोधनाच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
 क) संशोधनाशी निगडित नैतिक समस्या कोणत्या आहेत?

- प्रश्न २) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 अ) संशोधन समस्येची निवड स्पष्ट करा.
 ब) चांगल्या संशोधन समस्येचे निकष कोणते आहेत?
 क) परिचयात्मक आणि प्रयोगात्मक संशोधन आराखड्यांचे वर्णन करा.

- प्रश्न ३) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 अ) प्राथमिक तथ्य संकलनाच्या निरीक्षण पद्धतीची चर्चा करा.
 ब) चांगल्या नमुन्याचे निकष कोणते आहेत?
 क) विविध संभाव्यता नमुना निवड पद्धती स्पष्ट करा.

- प्रश्न ४) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 अ) पुढील माहितीवरून पेक्षा लहान आणि पेक्षा जास्त संचित वारंवारिता वक्र काढा.

गुण	०-१०	१०-२०	२०-३०	३०-४०	४०-५०
विद्यार्थी संख्या	५	१५	३०	२०	१०

- ब) पुढील माहितीवरून मध्यमा आणि बहुलक काढा.

ऊंची (सेमी)	११०-११५	११५-१२०	१२०-१२५	१२५-१३०	१३०-१३५
मुलींची संख्या	८	१६	४०	२६	१०

- क) पुढील माहितीवरून विचलनाचा सहगुणक (CV) काढा.

वेतन (रु)	१००-१५०	१५०-२००	२००-२५०	२५०-३००	३००-३५०	३५०-४००
कामगार संख्या	१२	२८	३४	१६	७	३

- प्रश्न ५) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 अ) आर्थिक संशोधन क्षेत्रातील मुख्य अडचणी स्पष्ट करा.
 ब) संशोधन समस्येचे स्त्रोत कोणते आहेत?
 क) नमुना सर्वेक्षण पद्धतीचे गुण-दोष विशद करा.
 ड) पुढील माहितीवरून चतुर्थक विचलन (QD) काढा.

वजन (किग्रा)	३५-४०	४०-४५	४५-५०	५०-५५	५५-६०
मुलांची संख्या	२	५	२८	१५	१०

15110119

23

Paper / Subject Code: 97116 / ECONOMICS: RESEARCH METHODOLOGY

Time: 3 Hours

Marks: 100

- Note:
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Each question carries 20 marks.
 - 3) Use of simple calculator is allowed.
 - 4) Graph paper will be supplied on request.
 - 5) Attach the graph paper inside the answer book.

Q1) Attempt any TWO of the following.

- a) Explain the significance of social sciences research.
- b) Describe various types of research.
- c) What are the ethical issues relating to research?

Q2) Attempt any TWO of the following.

- a) Explain the selection of a research problem.
- b) What are the criteria of a good research problem?
- c) Describe exploratory and experimental research designs.

Q3) Attempt any TWO of the following.

- a) Discuss observation method of primary data collection.
- b) What are the criteria of a good sample?
- c) Explain various probability sampling methods.

Q4) Attempt any TWO of the following.

- a) Draw less than and greater than cumulative frequency curves.

Marks	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50
No. of students	5	15	30	20	10

- b) Calculate median and mode for the following data.

Height (cm)	110-115	115-120	120-125	125-130	130-135
No. of girls	8	16	40	26	10

- c) Calculate Coefficient of Variation (CV) for the following data.

Wages (Rs)	100-150	150-200	200-250	250-300	300-350	350-400
No. of workers	12	28	34	16	7	3

Q5) Attempt any TWO of the following.

- a) Explain the major difficulties in the area of economic research.
- b) What are the sources of a research problem?
- c) State the merits and demerits of sample survey method.
- d) Calculate Quartile Deviation (QD) for the following data.

Weight (Kg)	35-40	40-45	45-50	50-55	55-60
No. of boys	2	5	28	15	10